

Ο.Λ.Μ.Ε.

Ερμού & Κορνάρου 2
ΤΗΛ: 210 32 30 073 – 32 21 255
FAX: 210 32 27 382
www.olme.gr
email: olme@otenet.gr

Αθήνα, 10/8/2011

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΟΥ Δ.Σ. ΤΗΣ ΟΛΜΕ ΓΙΑ ΤΗΝ «ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΟΟΣΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ»

Η Έκθεση του ΟΟΣΑ για την Εκπαίδευση στην Ελλάδα που δόθηκε πρόσφατα στη δημοσιότητα και ιδίως η συνοπτική παρουσίασή της από τον Γεν. Γραμματέα του διεθνούς οργανισμού αποτελεί **χαρακτηριστικό παράδειγμα αλλοίωσης και διαστρέβλωσης της εκπαιδευτικής πραγματικότητας της χώρας μας**. Οι εμπειρογνώμονες του «έγκυρου» Διεθνούς Οργανισμού δεν επιδίωξαν να καταγράψουν τι πραγματικά συμβαίνει στην ελληνική εκπαίδευση. Η Έκθεση που έδωσαν δεν είναι παρά μια κατά παραγγελίαν από το Υπ. Παιδείας Έκθεση (η σύνταξη της έκθεσης κόστισε 127.653 € χωρίς να υπολογίσουμε τους φόρους και τις κρατήσεις) που σκοπό έχει να ενισχύσει την **Κυβέρνηση και την Τρόικα στην προσπάθειά τους να λάβουν ακόμα πιο επώδυνες αποφάσεις για τη δημόσια εκπαίδευση και τους εκπαιδευτικούς**. Με την παρέμβαση αυτή του ΟΟΣΑ επιβεβαιώνεται η αυξημένη τάση εμπλοκής διεθνών οργανισμών στη χάραξη της εθνικής πολιτικής σε σημαντικά ζητήματα, και ενισχύεται η αίσθηση πως σταδιακά η χώρα μας μετατρέπεται σε «μπατανιά».

Η σκόπιμη μεροληπτική στάση του ΟΟΣΑ δεν είναι καινοφανής. Είναι χαρακτηριστική η άποψη που διατυπώνει η «Εκπαιδευτική Διεθνής» (Παγκόσμια Ομοσπονδία Εκπαιδευτικών) σχετικά με τις επιδιώξεις του ΟΟΣΑ στην εκπαίδευση, με αφορμή τη δημοσιοποίηση της Έκθεσης του 2010 «Η εκπαίδευση με μια ματιά» («Education at a glance»):

«Στη νέα ετήσια Έκθεση του 2010 “Η εκπαίδευση με μια ματιά” ο ΟΟΣΑ εξακολουθεί να υποστηρίζει μια πιο αποδοτική δαπάνη και επιπρόσθετη ενίσχυση των μηχανισμών της αγοράς στη δημόσια εκπαίδευση, ακόμα και μετά από αρκετά χρόνια οδυνηρών συνεπειών της οικονομικής κρίσης που προκάλεσαν οι αχαλίνωτες αγορές και είχαν ως αποτέλεσμα τις περικοπές στον προϋπολογισμό για την εκπαίδευση, το κλείσιμο σχολείων και τις απολύσεις εκπαιδευτικών».

Οι ειδήμονες του ΟΟΣΑ γνωρίζουν πολύ καλά τις τεράστιες ελλείψεις του εκπαιδευτικού μας συστήματος σε υποδομές, εξοπλισμό και προσωπικό. Γνωρίζουν επίσης τους εξαιρετικά χαμηλούς πόρους που διατίθενται για την εκπαίδευση, οι οποίοι μάλιστα μετά την εφαρμογή των επαισχυντων Μνημονίων έχουν συρρικνωθεί πολύ κάτω από το 3% επί του ΑΕΠ, φτάνοντας στο **2,69%**, με αποτέλεσμα οι σχολικές μονάδες να μην μπορούν να καλύψουν ούτε τις στοιχειώδεις λειτουργικές δαπάνες τους. Σημειώνουμε παρενθετικά ότι οι προοπτικές που συνεπάγεται η εφαρμογή του Μεσοπρόθεσμου είναι ακόμη πιο δυσοίωνες, καθώς το 2015 οι δαπάνες για την εκπαίδευση θα μειωθούν στο ποσοστό του **2,23%**, και η ανεργία θα πάρει τεράστιες διαστάσεις με τον περαιτέρω περιορισμό των προσλήψεων.

Επίσης, οι συντάκτες της Έκθεσης γνωρίζουν τη δεινή οικονομική θέση στην οποία έχουν περιέλθει οι έλληνες εκπαιδευτικοί μετά τις απανωτές περικοπές στους μισθούς τους και τις επώδυνες αλλαγές στο συνταξιοδοτικό. Και όμως, όλα αυτά τα

αποσιωπούν προκειμένου να υπηρετήσουν το βασικό στόχο που έχει θέσει η Τρόικα: **να ενοχοποιήσουν για όλα τα δεινά της εκπαίδευσης τους έλληνες εκπαιδευτικούς, ώστε να συνεχιστεί και να ενταθεί η επίθεση εναντίον τους και εναντίον της δημόσιας εκπαίδευσης στη χώρα μας.**

Η Έκθεση δείχνει να αγνοεί τη γεωγραφική ιδιομορφία της Ελλάδας με τις χιλιάδες των μικρών νησιών και διάσπαρτους τους ορεινούς όγκους. Αγνοεί επίσης – όπως άλλωστε και η επίσημη κυβερνητική πολιτική- το πλήθος των εγκατεσπαρμένων εκπαιδευτικών μονάδων του εξωτερικού, που παρέχουν ελληνική παιδεία στα παιδιά των ελλήνων μεταναστών. **Σε αντίθεση με όλα αυτά, προτείνει την ένταση της πολιτικής των συγχωνεύσεων / καταργήσεων σχολικών μονάδων.** Παραβλέπει το γεγονός ότι χιλιάδες μαθητές ήδη υποχρεώνονται να μετακινούνται καθημερινά σε μεγάλες αποστάσεις, ακολουθώντας συχνά επικίνδυνες διαδρομές, προκειμένου να φοιτήσουν στα σχολεία τους. Η Έκθεση του ΟΟΣΑ με τα μέτρα που προτείνει ουσιαστικά στηρίζει την κατάργηση των σχολείων των μικρών χωριών και τη δημιουργία πολυάνθρωπων σχολικών κέντρων, στα οποία θα κυριαρχούν οι απρόσωπες σχέσεις και η παιδική και εφηβική παραβατικότητα. Το ζήτημα της ασφάλειας των μικρών μαθητών δεν αποτελεί αντικείμενο μελέτης των «φωστήρων» του Διεθνούς Οργανισμού.

Η Έκθεση του ΟΟΣΑ επισημαίνει ότι στην Ελλάδα παρατηρείται η καλύτερη αναλογία μαθητών ανά καθηγητή. Αποκρύπτει όμως ότι αυτό προκύπτει εξαιτίας της **διασποράς των σχολείων** στα μικρά νησιά, στα ορεινά χωριά και σε χώρες του εξωτερικού. Στα μεγάλα αστικά κέντρα, αντίθετα, η αναλογία είναι εντελώς διαφορετική και τα σχολικά τμήματα είναι **πολυπληθή** (με 25 ως 30 μαθητές ανά τμήμα). Σε τέτοια τμήματα συχνά συνυπάρχουν παιδιά που χρειάζονται ενισχυμένη παιδαγωγική στήριξη (μεταναστευτικής καταγωγή/αλλόγλωσσα, παιδιά με ειδικές ανάγκες ή/και αναπηρίες, με μαθησιακές δυσκολίες κ.λπ.). Οι συντάκτες της Έκθεσης όμως δείχνουν να αγνοούν αυτές τις ιδιαιτερότητες εμμένοντας αποκλειστικά σε ποσοτικά δεδομένα.

Οι συντάκτες της Έκθεσης, στην προσπάθειά τους να εδραιώσουν μια εικόνα κατασπατάλησης των οικονομικών και ανθρώπινων πόρων στην Ελλάδα, προβάλλουν ένα διαφορετικό τρόπο υπολογισμού των αμοιβών των εκπαιδευτικών από τον συνήθη. Καθώς γνωρίζουν καλά ότι **οι Έλληνες εκπαιδευτικοί είναι οι πιο κακοπληρωμένοι εκπαιδευτικοί στην Ευρωζώνη, αξιοποιούν σκόπιμα την αναλογία των μαθητών ανά καθηγητή ως μονάδα μέτρησης των αποδοχών των εκπαιδευτικών!** Με αυτή τη βαρύγδουπη επιχειρηματολογία τους ουσιαστικά υποστηρίζουν ότι τις γεωπολιτικές ιδιαιτερότητες της Ελλάδας πρέπει να τις πληρώσουν αφενός οι κάτοικοι των δυσπρόσιτων και απομονωμένων περιοχών και αφετέρου οι έλληνες εκπαιδευτικοί.

Επιπροσθέτως, η Έκθεση υποστηρίζει ότι το διδακτικό ωράριο των Ελλήνων εκπαιδευτικών είναι το χαμηλότερο στην Ευρώπη. Και εδώ παραγνωρίζει το γεγονός ότι το βασικό ωράριο των εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης είναι 21 διδακτικές ώρες την εβδομάδα. Σε αυτό το σημείο, παρά τα όσα λέγονται, **δεν φαίνεται να υπάρχει κάποια διαφορά από τις άλλες χώρες της Ευρώπης, όπου η πλειονότητα των εκπαιδευτικών διδάσκουν από 18 ως 20 ώρες την εβδομάδα.** Υπάρχει φυσικά μια αποκλιμάκωση του διδακτικού ωραρίου των εκπαιδευτικών στην Ελλάδα που τους οδηγεί, στο τέλος τους εργασιακού του βίου, στις 16 ώρες, αλλά ούτε αυτό συνιστά ελληνική πρωτοτυπία. **Σε αρκετές χώρες μάλιστα οι ώρες διδασκαλίας των εκπαιδευτικών στο Λύκειο δεν ξεπερνούν τις 17 (Φιλανδία), τις 16 (Τσεχία) ή τις 14 (Γαλλία και Πολωνία) κ.λπ.** (στοιχεία από σχετική Έκθεση του Δικτύου της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Ευρυδίκη», έτους 2009). **Ουσιαστικά, οι**

Έλληνες εκπαιδευτικοί, σύμφωνα με τους πίνακες που έχει δημοσιοποιήσει η κυβέρνηση, είναι οι δεύτεροι χειρότερα αμειβόμενοι δημόσιοι υπάλληλοι μετά τους διοικητικούς υπαλλήλους του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας. Επίσης, οι Έλληνες εκπαιδευτικοί είναι επιφορτισμένοι σε εξαιρετικά μεγάλο βαθμό και με καθήκοντα διοίκησης και γραμματείας. Στις περισσότερες ευρωπαϊκές χώρες οι εκπαιδευτικοί είναι απαλλαγμένοι από τέτοια καθήκοντα, τα οποία αναλαμβάνει πολυμελής γραμματεία. Η παντελής έλλειψη διοικητικών υπαλλήλων στα σχολεία υποχρεώνει τους εκπαιδευτικούς να αναλαμβάνουν όλη τη γραφειοκρατία που αφορά τη σχολική μονάδα, και να αφιερώνουν σε αυτή αρκετές ώρες. Η σύγκριση, λοιπόν, του ωραρίου των Ελλήνων εκπαιδευτικών με τους Ευρωπαίους συναδέλφους είναι εντελώς αδόκιμη.

Αξίζει ακόμη να αναφερθεί ότι, παρά το αυξημένο «ενδιαφέρον» των εμπειρογνομόνων του ΟΟΣΑ για τους «έμψυχους πόρους» της ελληνικής εκπαίδευσης, τους εκπαιδευτικούς, τείνουν να υποβαθμίσουν ένα ακόμη ελληνικό «παράδοξο»: ενώ εξακολουθούν να υφίστανται σημαντικές ελλείψεις στην αρχική εκπαίδευση των εκπαιδευτικών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης (ιδίως σε ό,τι αφορά την ψυχο-παιδαγωγική εκπαίδευση και την πρακτική άσκηση), **τόσο η σημασία της αρχικής εκπαίδευσης των εκπαιδευτικών όσο και της ενδοϋπηρεσιακής επιμόρφωσής τους αγνοούνται προκλητικά.**

Όσο για την αξιολόγηση, που αποτελεί για τους συντάκτες της Έκθεσης πανάκεια για την εκπαίδευση, αξίζει να αναφέρουμε ότι ακόμη και στο πολυδιαφημισμένο εκπαιδευτικό σύστημα της Φιλανδίας δεν εφαρμόζεται αξιολόγηση των εκπαιδευτικών (βλ. σχετική Έκθεση του Δικτύου της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Ευρυδίκη» με τον τίτλο «Επίπεδα Αυτονομίας και Ευθύνης των Εκπαιδευτικών στην Ευρώπη, Βρυξέλλες 2008).

Τέλος, οι συντάκτες της Έκθεσης τονίζουν ότι το εκπαιδευτικό σύστημα της Ελλάδος είναι υπερβολικά συγκεντρωτικό. Το πρότυπο που προωθούν οι ίδιοι όμως κάθε άλλο παρά αποκεντρωμένο είναι. Είναι χαρακτηριστικό ότι, πέρα από τη υφιστάμενη γραφειοκρατική εποπτεία του Υπ. Παιδείας, **προτείνουν και τη σύσταση μιας ακόμη μονάδας εποπτείας και ελέγχου εντός του Υπ. Παιδείας, που «θα καθοδηγεί και θα επιβλέπει βήμα-βήμα την εφαρμογή των πολιτικών».** Και στον τομέα αυτόν οι στόχοι της Έκθεσης του ΟΟΣΑ είναι ευδιάκριτοι. Επιχειρείται να ενισχυθεί η πολιτική της Κυβέρνησης, που επιδιώκει να παραδώσει την εκπαίδευση στην Τοπική και Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση, παραιτούμενη από την υποχρέωσή της για παροχή δημόσιας και δωρεάν εκπαίδευσης υψηλής στάθμης σε κάθε νέο και νέα, με τελικό αποτέλεσμα την οικονομική επιβάρυνση των οικογενειών των μαθητών/μαθητριών, ενώ ταυτόχρονα θα παραμένει ισχυρός ο κεντρικός έλεγχος της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Παράλληλα, προωθείται ο κατακερματισμός του ενιαίου χαρακτήρα των προγραμμάτων σπουδών και ανοίγει ο δρόμος για τη δημιουργία σχολείων διαφορετικών «ταχυτήτων».

Φυσικά δεν ήταν δυνατόν να λείπουν από την Έκθεση των «εμπειρογνομόνων» του ΟΟΣΑ πάγιες θέσεις που προβάλλει ο νεοφιλελευθερισμός **για κατάργηση της μονιμότητας των δημόσιων υπαλλήλων και περαιτέρω ελαστικοποίηση των εργασιακών σχέσεων.** Φαίνεται ότι οι «ειδικοί» του ΟΟΣΑ αξιολόγησαν τους δημοσίους υπαλλήλους και έκριναν ότι αυτοί είναι υπεύθυνοι για τις μίζες, τα λαδώματα και τις υπερτιμολογήσεις σε όλα τα δημόσια έργα, που συνέβαλαν στο να οδηγήσουν την Ελλάδα στην κατάσταση που βρίσκεται σήμερα.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η επιτροπή του ΟΟΣΑ έχει αναλάβει, κατά παραγγελία της ελληνικής κυβέρνησης, το ρόλο «θεραπευτή» της διεθνούς κερδοσκοπίας. Δεν είναι τυχαίο το γεγονός ότι η Υπουργός Παιδείας κ.

Διαμαντοπούλου δήλωσε για την Έκθεση ότι περιέχει «ένα σύνολο εξαιρετικά σημαντικών συστάσεων και προτάσεων, τις οποίες πήραμε και παίρνουμε υπόψη σε όλη την προσπάθεια των αλλαγών στην Παιδεία». Ωστόσο, αυτή η «κατά παραγγελίαν» Έκθεσή της για το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα συναντά την απόρριψη από το σύνολο της εκπαιδευτικής κοινότητας, όπως και ευρύτερα από την ελληνική κοινωνία.

Είναι πεποίθησή μας πως **καμιά σοβαρή αλλαγή στην εκπαίδευση δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί χωρίς την αναγκαία αύξηση των δαπανών και χωρίς την ουσιαστική και πολύπλευρη στήριξη των εκπαιδευτικών, την ενεργό συμμετοχή τους και τη σύμφωνη γνώμη τους.** Αυτά τα στοιχεία, όμως, έχουν θυσιαστεί στο βωμό της πολιτικής των Μνημονίων, μιας πολιτικής που προωθεί το φθηνό και ιδιωτικοποιημένο σχολείο στην υπηρεσία των αγορών.

Σε μας απομένει η δυνατότητα ενός συντονισμένου πανεκπαιδευτικού αγώνα, με την ευρύτερη δυνατή κοινωνική στήριξη και σύμπραξη, ώστε να ανατραπεί η αντιεκπαιδευτική πολιτική που προωθείται από το Υπουργείο Παιδείας και τους υπερεθνικούς προστάτες του.

Ο Πρόεδρος

Νίκος Τσακαλώτος

Γραμματεία ΟΑΜΕ

Ο Γεν. Γραμματέας

Θεμιστοκλής Κουλιανάκης